

Vanskjøttes grunnvannet? Norsk grunnvannsforvaltning i møte med vanndirektivet

Verdens vanndag 22.3.2021

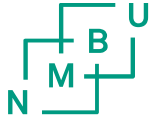
Gunnhild Storbekkrønning Solli
Førsteamanuensis, NMBU

Hvordan gjøre en usynlig ressurs synlig?

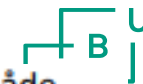
- Krav til kunnskap
- Arealplanlegging

Vannforskriften/vanndirektivet

- EUs vanndirektiv gjennomført i norsk rett gjennom vannforskriften
- Setter **miljøkvalitetsmål** for hvilken kvalitet det skal være på grunnvannet vårt (vannforskriften § 6)
 - Tilstanden i grunnvann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes
 - Minst skal ha god kjemisk og kvantitativ tilstand
- Krav til et kunnskapsgrunnlag til grunnvannsvannkvalitet og tiltak for å beskytte, forbedre og gjenopprette regionale vannforvaltningsplaner
- Må gjennomføres i vedtak og reguleringsplaner for å få effekt grunnlag for
2 samordning i regionale vannforvaltningsplaner

Kunnskapsstatus anno 2022 – eksempler fra vannforvaltningsplaner

Et annet mangelfullt område er kvantitativ og kjemisk tilstand i grunnvann. Dette gjelder både vannregion Vestfold og Telemark og resten av landet for øvrig. Grunnvann har ikke vært prioritert i foregående planperiode, men det vil være behov for å tette dette hullet i kunnskapsgrunnlaget i fremtiden.

Regional vannforvaltningsplan for Vestfold og Telemark vannregion 2022-2027, s. 31

Det er registrert 40 grunnvannsføremster i regionen. Basert på overvåkningsdata (beskrevet i kapittel 5.3) og vurderinger av NVE og Miljødirektoratet, er kvantitativ tilstand for alle grunnvannsføremster satt til god tilstand. Dette er også miljømålet for grunnvannet. Generelt har man lite informasjon om kjemisk tilstand i grunnvannet i hele vannregionen.

Regionalplan for vannforvaltning for Rogaland vannforvaltning 2022-2027, s. 33

Tabell 8 viser kjemisk og kvantitativ tilstand i grunnvannsføremster i 2021 og 2027, forutsatt at miljømålene nås. Per i dag er de aller fleste grunnvannsføremster klassifisert med udefinert kjemisk tilstand (99 %) og ukjent kvantitativ tilstand (79 %). Samtlige har mål om å nå god kjemisk og god kvantitativ tilstand innen 2027. Regional plan for vannforvaltning for Trøndelag 2022-2027, s 34.

Tilstanden i grunnvannsføremstene er i svært liten grad undersøkt.

Som ellers i landet vet vi lite om kvantitativ og kjemisk tilstand i grunnvann i vannregionen. Grunnvann var ikke prioritert i de foregående planperiodene, så det er et behov for overvåking på dette området i fremtiden.

Innlandet og Viken regional vannforvaltningsplan 2022-2027, s. 37

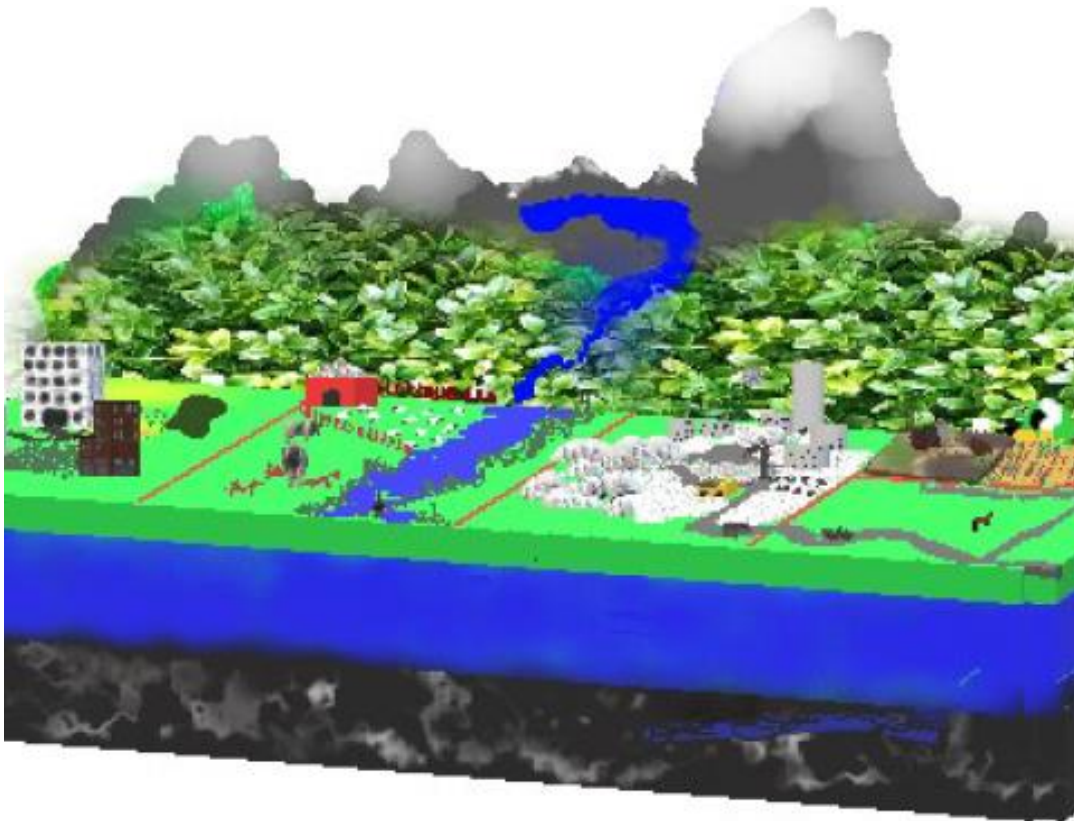
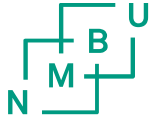
Regional plan for vannforvaltning for Agder vannregion 2022-2027, s. 47

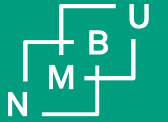
Mangelfull kartlegging – en tapt mulighet?

- Mangelfull kartlegging av
 - Grunnvannsforekomster
 - Miljøstatus
 - Påvirkning og samspill med omgivelsene
 - Og i tillegg mangelfull overvåkning av grunnvannsforekomster
- I strid med Norges EØS-rettslige forpliktelser
- Mulighet til å innhente kunnskap av stor miljømessig og samfunnsøkonomisk verdi – arbeidet må intensiveres og gjennomføres

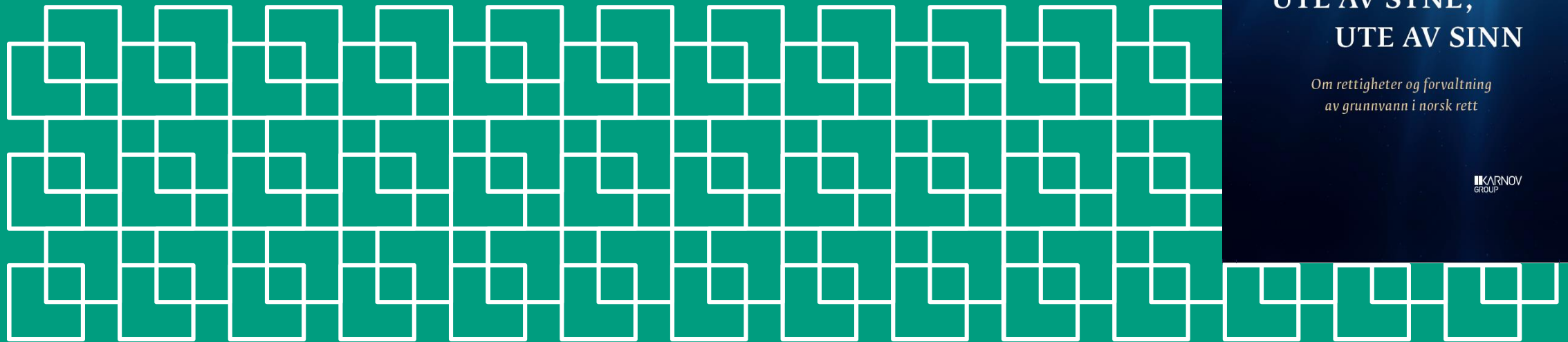
Arealplanlegging og grunnvann

- Plan- og bygningsloven er den viktigste forvaltningsloven for grunnvann – ikke vannressursloven
- Bro mellom kunnskap og forvaltning
 - Veiledere
 - Oppdaterte vannforvaltningsplaner med kartlegginger og tiltaksplaner
 - Soneplanlegging for forhåndsdefinerte områder og tiltak

gunnhild.storbekkrønning.solli@nmbu.no

GUNNHILD STORBEEKRØNNING SOLLI

**UTE AV SYNE,
UTE AV SINN**

*Om rettigheter og forvaltning
av grunnvann i norsk rett*

KARNOV
GROUP